

سرخک چیست و چه علائمی دارد؟

سرخک یا سرخجه یک عفونت ویروسی است که از دستگاه تنفسی شروع می شود. علیرغم در دسترس بودن واکسن ایمن و مؤثر، هنوز هم یکی از علل مهم مرگ و میر در سراسر جهان است. بر اساس گزارش منبع معتبر سازمان جهانی بهداشت (WHO) در سال ۲۰۱۷ حدود ۱۱۰۰۰۰ مرگ و میر جهانی ناشی از سرخک وجود داشت که بیشتر آنها در کودکان زیر ۵ سال بودند. موارد سرخک نیز در سال های اخیر افزایش یافته است. در مورد علائم سرخک، نحوه انتشار و روش های پیشگیری از آن با ما همراه باشید تا بیشتر بدانید.

علائم سرخک چیست؟

علائم سرخک معمولاً برای اولین بار در عرض ۱۰ تا ۱۲ روز پس از قرار گرفتن در معرض ویروس ظاهر می شود. آنها عبارتند از:

سرفه

تب

آبریزش بینی

چشم های قرمز

گلو درد

لکه های سفید داخل دهان

بثورات پوستی گسترده نشانه کلاسیک سرخک است. این بثورات می تواند تا ۷ روز ادامه داشته باشد و به طور کلی در عرض ۱۴ روز پس از قرار گرفتن در معرض ویروس ظاهر می شود. معمولاً روی سر ایجاد می شود و به آرامی به سایر قسمت های بدن گسترش می یابد. سرخک در اثر عفونت با ویروسی از خانواده پارامیکسوویروس ایجاد می شود. هنگامی که شما آلوده

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

شدید، ویروس به سلول های میزبان حمله می کند و از اجزای سلولی برای تکمیل چرخه زندگی خود استفاده می کند. ویروس سرخک ابتدا مجاری تنفسی را آلوده می کند. با این حال، در نهایت از طریق جریان خون به سایر قسمت های بدن سرایت می کند.

بیشتر مرگ و میرهای ناشی از سرخک ناشی از عوارض مرتبط با این بیماری است. عوارض جدی در کودکان زیر ۵ سال یا بزرگسالان بالای ۳۰ سال شایع تر است. جدی ترین عوارض شامل کوری، آنسفالیت (عفونتی که باعث تورم مغز می شود)، اسهال شدید و کم آبی بدن، عفونت گوش یا دستگاه تنفسی شدید است. عفونت هایی مانند ذات الریه سرخک شدید در میان کودکان کم تغذیه، به ویژه آنهایی که ویتامین A کافی ندارند، یا سیستم ایمنی شان در اثر سایر بیماری ها ضعیف شده است، بیشتر است. تقریباً ۳۰ درصد از افراد مبتلا به سرخک یک یا چند عارضه را تجربه می کنند. سرخک می تواند منجر به عوارض تهدید کننده زندگی، مانند ذات الریه و التهاب مغز (آنسفالیت) شود.

آیا سرخک در هوا منتقل می شود؟

سرخک می تواند از طریق هوا از طریق قطرات تنفسی و ذرات ریز آئروسل پخش شود. یک فرد مبتلا می تواند هنگام سرفه یا عطسه ویروس را در هوا منتشر کند. این ذرات تنفسی می توانند روی اشیاء و سطوح نیز بنشینند. اگر با یک وسیله آلوده مانند دستگیره در تماس بگیرید و سپس صورت، بینی یا دهان خود را لمس کنید، می توانید آلوده شوید. ویروس سرخک می تواند بیش از آنچه فکر می کنید در خارج از بدن زندگی کند. در واقع، می تواند تا دو ساعت در هوا یا روی سطوح عفونی بماند.

آیا سرخک مسری است؟

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

سرخک بسیار مسری است. این بدان معناست که عفونت می تواند به راحتی از فردی به فرد دیگر سرایت کند. فرد مستعدی که در معرض ویروس سرخک قرار دارد، ۹۰ درصد احتمال دارد که مبتلا شود. علاوه بر این، یک فرد آلوده می تواند ویروس را به هر جایی بین ۹ تا ۱۸ فرد مستعد گسترش دهد. فردی که سرخک دارد می تواند ویروس را به دیگران منتقل کند حتی قبل از این که بداند به آن مبتلا شده است. یک فرد آلوده به مدت چهار روز قبل از ظاهر شدن بثورات مشخصه مسری است. پس از ظاهر شدن بثورات، آنها هم چنان تا چهار روز دیگر مسری هستند. عامل خطر اصلی ابتلا به سرخک واکسینه نشدن است. علاوه بر این، برخی از گروه‌ها از جمله کودکان خردسال، افراد با سیستم ایمنی ضعیف و زنان باردار در معرض خطر بیشتری برای ابتلا به عوارض عفونت سرخک هستند.

تشخیص سرخک

اگر مشکوک هستید که به سرخک مبتلا شده اید یا در تماس با فرد مبتلا به سرخک بوده اید، فوراً به پزشک مراجعه نمایید. آنها می توانند شما را ارزیابی کنند و به شما راهنمایی کنند که کجا باید معاینه شوید و یا چه آزمایشی انجام دهید تا تشخیص دهند که آیا عفونت دارید یا خیر؟ پزشکان می توانند سرخک را با بررسی بثورات پوستی و بررسی علائم مشخصه بیماری مانند لکه های سفید در دهان، تب، سرفه و گلودرد تأیید کنند. اگر بر اساس سابقه و مشاهدات شما مشکوک به سرخک باشند، پزشک شما آزمایش خون را برای بررسی ویروس سرخک تجویز می کند.

درمان سرخک

هیچ درمان خاصی برای سرخک وجود ندارد. برخلاف عفونت های باکتریایی، عفونت های ویروسی به آنتی بیوتیک ها حساس نیستند. ویروس و

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

علائم معمولاً در حدود دو یا سه هفته ناپدید می شوند. پزشک ممکن است موارد زیر را برای کمک به بهبودی توصیه کند:

استامینوفن یا ایبوپروفن برای کاهش تب

برای کمک به تقویت سیستم ایمنی بدن خود استراحت کنید

مایعات فراوان مصرف کنید

تسکین سرفه و گلودرد

مکمل های ویتامین A

سرخک در بزرگسالان

اگرچه اغلب با بیماری دوران کودکی همراه است، بزرگسالان نیز ممکن است به سرخک مبتلا شوند. افرادی که واکسینه نشده اند در معرض خطر بیشتری برای ابتلا به این بیماری هستند. به طور کلی پذیرفته شده است که بزرگسالانی که در سال ۱۹۵۷ یا قبل از آن متولد شده اند به طور طبیعی در برابر سرخک مصون هستند. این به این دلیل است که این واکسن برای اولین بار در سال ۱۹۶۳ مجوز گرفت. قبل از آن، بیشتر افراد در سنین نوجوانی به طور طبیعی در معرض عفونت قرار گرفته بودند و در نتیجه مصونیت پیدا کردند. با توجه به منبع مورد اعتماد مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری (CDC)، عوارض جدی نه تنها در کودکان خردسال، بلکه در بزرگسالان بالای ۲۰ سال نیز شایع است. این عوارض می تواند شامل مواردی مانند ذات الریه، آنسفالیت و نابینایی باشد. اگر بزرگسالی هستید که واکسینه نشده یا از وضعیت واکسیناسیون خود مطمئن نیستید، باید برای دریافت واکسن به پزشک مراجعه کنید. حداقل یک دوز از واکسن برای بزرگسالان واکسینه نشده توصیه می شود.

سرخک در نوزادان

واکسن سرخک به کودکان تا سن ۱۲ ماهگی داده نمی شود. قبل از دریافت اولین دوز واکسن، زمانی است که بیشتر در معرض ابتلا به ویروس سرخک هستند. نوزادان از طریق ایمنی غیرفعال که از مادر به کودک از طریق جفت و در طول شیردهی منتقل می شود، از سرخک محافظت می شوند. با این حال، یک منبع معتبر تحقیقاتی نشان داده است که این ایمنی می تواند در کمتر از ۲/۵ ماه پس از تولد یا زمانی که شیردهی قطع شود، از بین می رود. کودکان زیر ۵ سال بیشتر در معرض عوارض ناشی از سرخک هستند. این موارد می تواند شامل مواردی مانند ذات الریه، آنسفالیت و عفونت گوش باشد که می تواند منجر به کاهش شنوایی شود.

دوره کمون برای سرخک

دوره نهفتگی یک بیماری عفونی زمانی است که بین قرار گرفتن در معرض تا زمانی که علائم ایجاد می شود می گذرد. دوره کمون سرخک بین ۱۰ تا ۱۴ روز است. پس از دوره کمون اولیه، ممکن است علائم غیر اختصاصی مانند تب، سرفه و آبریزش بینی را تجربه کنید. بثورات پوستی چند روز بعد ظاهر می شوند. مهم است که به خاطر داشته باشید که عفونت به مدت چهار روز قبل از ایجاد بثورات به دیگران منتقل می شود. اگر فکر می کنید در معرض سرخک قرار گرفته اید و واکسینه نشده اید، باید در اسرع وقت با پزشک خود تماس بگیرید.

واکسیناسیون سرخک

واکسن زدن بهترین راه برای پیشگیری از سرخک است. دو دوز واکسن سرخک ۹۷ درصد در پیشگیری از عفونت سرخک موثر است. عوارض جانبی واکسیناسیون معمولاً خفیف است و در عرض چند روز ناپدید می شود.

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

آنها می توانند شامل مواردی مانند تب و بثورات خفیف باشند. در موارد نادر، واکسن با تعداد کم پلاکت ها یا تشنج مرتبط است. اکثر کودکان و بزرگسالانی که واکسن سرخک دریافت می کنند عوارض جانبی را تجربه نمی کنند. برخی معتقدند که واکسن سرخک می تواند باعث اوتیسم در کودکان شود. در نتیجه حجم زیادی از مطالعه به این موضوع در طول سالیان متمادی اختصاص داده شده است. این تحقیق نشان داده است که هیچ ارتباطی بین واکسن و اوتیسم وجود ندارد. واکسیناسیون فقط برای محافظت از شما و خانواده شما مهم نیست. همچنین برای محافظت از افرادی که نمی توانند واکسینه شوند، مهم است. هنگامی که افراد بیشتری علیه یک بیماری واکسینه می شوند، احتمال کمتری وجود دارد که در بین جمعیت پخش شود.

اگر به سرخک مبتلا هستید:

از محل کار یا مدرسه و سایر مکان های عمومی تا زمانی که مسری نباشید در خانه بمانید. این چهار روز پس از اولین بروز بثورات سرخک است. از تماس با افرادی که ممکن است در برابر عفونت آسیب پذیر باشند، مانند نوزادان و افراد دارای نقص ایمنی خودداری کنید. در صورت سرفه یا عطسه، بینی و دهان خود را بپوشانید. تمام دستمال های استفاده شده را فوراً دور بیندازید. حتماً دست های خود را به طور مکرر بشویید و سطوح یا اشیایی را که مکرراً با آنها تماس می گیرید ضد عفونی کنید.

سرخک در دوران بارداری

زنان بارداری که در برابر سرخک مصونیت ندارند باید مراقب باشند که در دوران بارداری خود در معرض قرار نگیرند. ابتلا به سرخک در دوران بارداری می تواند اثرات منفی قابل توجهی بر سلامت مادر و جنین داشته باشد. زنان باردار در معرض افزایش خطر عوارض سرخک مانند ذات الریه

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

هستند. علاوه بر این، ابتلا به سرخک در دوران بارداری می تواند منجر به عوارض بارداری زیر شود:

سقط جنین

زایمان زودرس

وزن کم هنگام تولد

مرده زایی

سرخک هم چنین می تواند از مادر به کودک منتقل شود اگر مادر مبتلا به سرخک نزدیک به تاریخ زایمان باشد. به این بیماری سرخک مادرزادی می گویند. نوزادان مبتلا به سرخک مادرزادی پس از تولد دچار بثورات پوستی می شوند یا مدت کوتاهی پس از آن بروز می کند. آنها در معرض خطر افزایش عوارض هستند، که می تواند تهدید کننده زندگی باشد. اگر باردار هستید و نسبت به سرخک مصونیت ندارید و مشکوک هستید که در معرض ابتلا به این بیماری قرار گرفته اید، باید فوراً با پزشک خود تماس بگیرید.